

CHWIŁA

Cena 60 hal.

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

PRENUMERATA:

Miesięcznie we Lwowie 10 K. bez dostawy do domu.

OGŁOSZENIA wedle umowy.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA I EKSPEDYCJA
— LWÓW, PASAŻ HAUSMANA. L. 1.

O dołę gospodarczą kraju.

(Z okazji wznowienia akcji odbudowy).

Rozpoczęta za rządów austriackich w roku 1916 akcja odbudowy Galicyi, prowadzona przez Centralę Urzędową odbudowy a następnie przez Krajowy Urząd Odbudowy z wielkimi nakładami pracy i funduszów, utknęła wskutek rozpadu Austrii i wskutek wyschnięcia źródła. Obecnie akcja ma być wznowiona przez rząd polski. Przed przystąpieniem do organizacji odbudowy rząd zwołuje ankietę, w której mają wziąć udział reprezentanci rozmaitych korporacji i instytucji z wszystkich dzielnic państwa i której przedłożony będzie szereg pytań. W szczególności ankietą ma dostarczyć materiału na podstawie kwestyjonariusza, obejmującego następujące pytania:

I. Jaki ma być zakres odbudowy: całkowity czy częściowy? a) odbudowa przemysłu, b) rolnictwa, c) osiedli ludzkich itp.

II. Jak mają być dostarczone środki finansowe, czy w formie odszkodowania wojennego, lub kredytów tj. gotówką, albo w materiałach?

III. Jakie mają być formy organizacji: czy organizacja rządowa przez stworzenie oddzielnego ministerstwa lub urzędu państwowego niezależnego lub urzędu państwowego w ministerstwie resortowym? czy też organizacja odbudowy ma nastąpić w formie mieszanego komitetu odbudowy, składającego się z przedstawicieli rządu i z przedstawicieli społecznych z wyboru? czy znów w formie społecznego komitetu odbudowy, subsydjowanego przez rząd?

Jakie miałyby w danym razie być utworzone organy wykonawcze: państwowe, samorzadne lub współdzielcze?

Jaka miałyby być rola poszkodowanych w organach wykonawczych i naczelnych?

Jaka byłaby rola przedstawicieli przedsiębiorstw prywatnych?

Jakie w końcu należałoby utworzyć przewodnie organizacje, zastósowane do byłych zaborów austriackiego i niemieckiego?

Już sam układ kwestyjonariusza wskazuje, że podjęty plan odbudowy jest jednostronny i niezupełny. Nie obejmuje bowiem odbudowy gospodarczej, czyli przywrócenia możliwości odzyskania warunków pracy zarobkowej, lecz zdaje się mieć na względzie jedynie odbudowę techniczną. Wymownym tego dowodem jest zupełnie pominięcie handlu, tudzież tak w zanych zawodów wywołanych, lekarzy, adwokatów, techników itp. A wszak nikt nie zaprzeczy, że wszystkie te zawody ciężko dotknięte klęską pięcioletniej wojny wymagają koniecznej odbudowy gospodarczej.

Być może, żemnie obszary, w szczególności Królestwo Polskie, więcej ucierpiały wskutek bezpośrednich zniszczeń lub uszkodzeń rzeczowych: pól, lasów, budynków fabrycznych, maszyn, budynków mieszkalnych itp. Nie ulega też wątpliwości, że techniczna odbudowa i w Galicyi jest zadaniem nieodzownym i nie cierpiącym zwłoki. I nie mniej konieczną i pilną jednakże jest w każdym razie w Galicyi, akcja odbudowy gospodarczej w wszystkich gałęziach pracy zarobkowej.

Tak wzajemnie pojęta zadanie swe utworzona w roku 1916 centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi, zakreślając sobie

Zerwanie stosunków koalicyi z Ukraińcami.

Warszawa. (PAT.) Misja ententy wyjechała wczoraj ze Lwowa, oświadczając Ukraińcom, że wypowiedzenie zawieszenia broni równa się zerwaniu stosunków przez Ukraińców z mocarstwami zachodnimi.

W tymu ludności we Lwowie żegnający odjeżdżającą misję.

Ogólno żydowski Zjazd w Zurychu.

Berno. (Havas.) W Zurychu obradował w czasie od 19—28. lutego b. r. ogólny zjazd żydowski. Uchwalił tego zjazdu, które będą przesłane konferencji pokojowej, żądają uznania, że

Palestyna jest krajem, pod względem narodowym żydowskim oraz równouprawnienia Żydów we wszystkich krajach.

Zastrzelenie Radka Dimitriewa.

Jekaterynosław. (PAT.) Dnia 2. lutego ochotnicy kubańscy pobili na głowę bolszewików i zajęli kilka miast. Bolszewicy rostrzelali około

100 osób, między niemi gen. Ruskiego i gen. Radka Dimitrijewa.

Dymisja gabinetu hiszpańskiego.

Matryl. (PAT.) Prezydent ministrów hr. Romanones przedłożył królowi Alfonsowi dymi-

sję całego gabinetu. Król prosił prezydenta ministrów, ażeby pozostął na swem stanowisku, póki nie nastąpi porozumienie z dowódcami partii.

szeroką akcję odbudowy zniszczonych wojną miast, gmin i miejscowości, komunikacji, wodociągów itd., jakoteż podźwignięcia gospodarstwa rolnego i leśnego, rękodzieła, przemysłu i handlu w Galicyi. W tym też kierunku należałoby poprowadzić, wznowić się mającą obecnie akcję odbudowy przynajmniej w Galicyi. A że w tym kraju działalność Krajowego Urzędu Odbudowy już dość daleko postąpiła i wydała zwłaszcza dla odbudowy rolnictwa i leśnictwa, tudzież wielkiego przemysłu dodatnie rezultaty, należałoby przy rozpoczęciu nowej akcji odbudowy nawiązać do pracy Krajowego Urzędu odbudowy i kontynuować rozpoczęte przedsięwzięcia odbudowy gospodarczej. Rolnictwo i leśnictwo w znacznej mierze już skorzystały z pomocy Krajowego Urzędu odbudowy. Sekcja rolnicza (II) K. U. O. rozwinęła bowiem w tym kierunku żywą działalność. Wobec tego za najpilniejsze zadanie należałoby uważać odbudowę gospodarczą przemysłu, rękodzieła i handlu. Dawniej agendy na tem polu skupiały się w sekcji przemysłowo-handlowej (III) K. U. O. Byłoby zatem pożądanem, aby na te dziedziny zwrócono szczególniejszą uwagę przy podjęciu na nowo dzieła odbudowy.

Należy przylem zdać sobie sprawę, że przygotowujące się obecnie przejście wszystkich państw do gospodarki pokojowej wymagać będzie szczególnej pieczołowitości wszystkich rządów co do zaopatrywania przemysłu, rękodzieła i handlu w danych państwach w potrzebne surowce względnie inne materiały, konieczne do odbudowy życia gospodarczego.

Niedawno rządy państw koalicyjnych zajęły z sędziwą w Londynie oficjalna międzynarodową komisję zaopatrywania (Commission Internationale de Ravitaillement) która stanowi najwyższą instancję, decydującą o tem, czy dane zapotrzebowanie surowców lub innych materiałów bądź ze strony rządów poszczególnych krajów bądź grup lub zrzeszeń ekonomicznych, bądź wreszcie ze strony poszczególnych osób może być uwzględnione czy też nie, ewentualnie w jakich warunkach, z jakimi zastrzeżeniami, pod jakimi gwarancjami itp. Odrożdy poszczególne rządy będą musiały z tych względów u-

trzymywać styczność z tą międzynarodową komisją zaopatrywania, zbierać i kontrolować daty zapotrzebowania, akcja odbudowy gospodarczej w każdym kraju oprócz się będzie musiała o te organa, których zadaniem będzie regulowanie rozdziału surowców i materiałów które wskutek tego będą miały poglądnąć na całość zapotrzebowania.

Zniszczony zaś przemysł tudzież rękodzieł i handlu w Galicyi wymagają szczególnej opieki pod względem zaopatrywania w surowce, materiały i towary. Życzyć sobie przeto należy, aby wznowić się mająca akcja odbudowy i te momenta miała na oku.

Z tego wszystkiego okazuje się, że przy podjęciu planu odbudowy nietylko strona techniczna lecz także i to głównie strona gospodarcza powinny znaleźć odpowiednie uwzględnienie. Akcja wymaga organizacji rządowej, wszelako popartej współdziałaniem społeczeństwa ze szczególnem uwzględnieniem poszkodowanych. Zachodziłaby konieczność zorganizowania tej akcji w ten sposób, aby żywioł obywatelski miał istotny współudział w pracy i dostateczny wpływ na sposób odbudowy, aby przedstawicielstwo tego żywiołu obywatelskiego nie było jedynie na papierze, jak dawną radą przyboczna Centrali krajowej odbudowy, która prawie nigdy nie „radziła”. Cała akcja powinna być prowadzona nie pod ciasnym kątem widzenia wyznaczonego lub narodowościowym, lecz z szerokiego horyzontu daleko patrzącej polityki gospodarczej.

O ileby może inne dzielnice jak np. Królestwo wymagały odmiennego kierunku odbudowy, atoli dla Galicyi naskiwkowane wyżej momenta przy odbudowie powinny znaleźć zastosowanie.

Spodziewać się należy, że reprezentanci Galicyi, którzy będą powołani do udziału w ankiecie odcyć się mającej podobno dnia 18 marca br., w opinii swojej nacelity nacisk położą na konieczność uwzględnienia specjalnych interesów Galicyi w nowej akcji odbudowy.